

Examineren met portfolio's

8 juni 2023

Inleiding examineren met portfolio's

1. Wat verstaan we onder examineren met portfolio's?
2. Wat zijn de verschillen en overeenkomsten?
3. Wat is de huidige stand van zaken bij ESS?
4. Een examenportfolio, bewijzen en de rol van feedback
5. Uitleg tafeldiscussie

Examinering met ESS productaanbod

- **Kenmerken:**

- examenmix
- afname in de bpv
- afname onder examencondities
- duidelijke scheiding tussen onderwijs en examinering

- **Uitdagingen:**

- deskundigheid praktijkbeoordelaar/examinator
- afstemming/planning opleiden en afname tussen school en bpv-bedrijf
- betrouwbaarheid versus validiteit, authenticiteit

Examinering met een portfolio

- **Kenmerken:**

- verschillende bewijzen leveren informatie over beheersing eindniveau
- flexibiliteit, meer ruimte voor maatwerk
- onderscheid tussen beoordelen en beslissen

- **Uitdagingen:**

- reorganiseren tijd en middelen voor examinering, verspreid over het hele jaar
- scheiding tussen onderwijs en examinering vervaagt:

Vraagt om een aanpassing van de visie op onderwijs en examinering

- afstemming curriculum, didactiek en examinering

Soorten portfolio-examens

Afhankelijk van het doel en de beslissing die je wil nemen voor een student

1. Het presentatieportfolio

2. Het ontwikkelingsportfolio

3. Het examenportfolio

4. Een proeve van bekwaamheid met portfoliobeoordeling

Presentatieportfolio of showcase portfolio

- Opdrachten waar de student trots op is
- Student bepaalt de inhoud
- **Doel: etaleren van prestaties**
- **Beslissing: toelating voor een opleiding, toekennen van een stageplek of baan.**

Ontwikkelingsportfolio

- Bewijzen van de ontwikkeling gedurende de hele opleiding.
- Bewijzen van toenemende complexiteit/niveau, van kennis tot toepassen in authentieke situaties.
- Student leert zichzelf bijsturen, kwaliteitsbewustzijn
- Feedback, feedforward, feedup

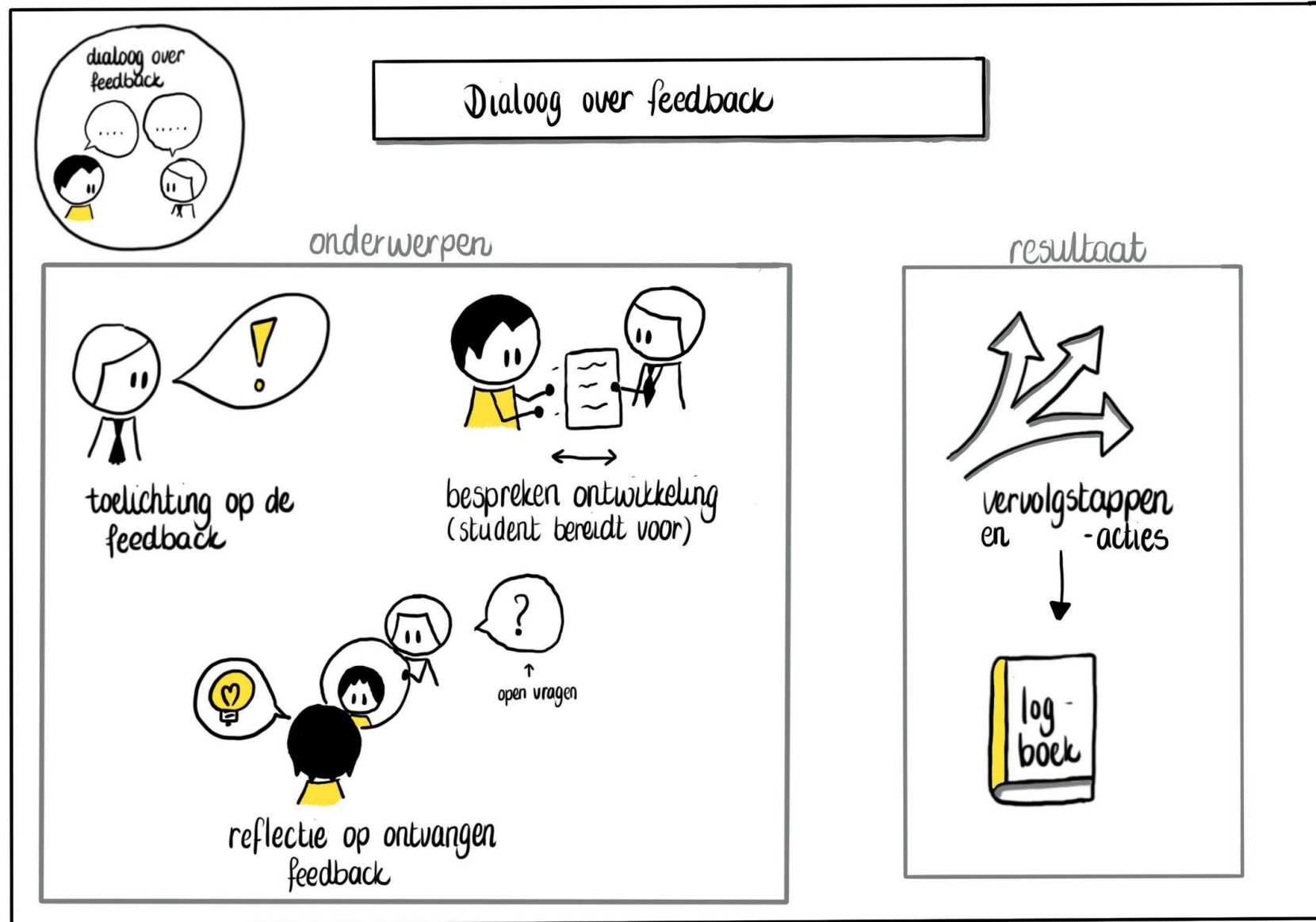
Doel: integrale ontwikkeling van de student zichtbaar maken voor student en docent.

Beslissingen: voortgang studie, optimaliseren ontwikkeling, bepalen bewijzen eindniveau.

Ontwikkelingsportfolio en feedback

Examenportfolio

- Bewijzen van het eindniveau van de student.
- Borging accent op validatie proces en minder op betrouwbaarheid resultaat, losse beoordelingen.
- Afronding van de opleiding
- **Doel: vaststellen behalen gewenste eindniveau.**
- **Beslissing: toekennen van een beoordeling voor de diplomering.**

Proeve van bekwaamheid met portfolio-beoordeling

- Bewijzen van het eindniveau van de student.
- Borging accent op validatie proces en betrouwbaarheid resultaat.
- Afronding van een deel van de opleiding, kerntaak.
- **Doel: vaststellen behalen gewenste eindniveau.**
- **Beslissing: toekennen van een beoordeling voor de diplomering.**

Stand van zaken ESS portfolio-examens

Proeven van bekwaamheid in de vorm van een portfolio-examen

Varianten ESS	Portfolio opdrachten?	Beoordeling per opdracht?	Beoordeling op basis van leeruitkomsten?	Telt de kwaliteit van het portfolio mee voor het eindcijfer?	Rubric?	Feedback en logboek?
Keuzedelen	ja	ja	nee	nee	Alleen bij OG	Alleen bij OG
Fashion	ja	ja	nee	nee	nee	nee
Wonen	nog geen examen met portfolio					
Commercie	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Logistiek	nog geen examen met portfolio					
Retail	ja	ja	nee	ja	ja	ja
Ondernemer handel	ja	ja	ja	ja	ja	ja

Voorbeeld Commercie

Verschillen voorwaardelijke meting en portfoliobeoordeling

vwm

portfolio

te ontwikkelen - aangetoond

niet gedaan - moet ik nog leren -
kan ik al - kan ik goed

examinator bepaalt de 'go'

examenpanelleden beoordelen
samenstelling en inhoud, bepalen 'go'
en voorlopige oordeel met rubric
examenportfolio

examinator beoordeelt de
examenopdracht met rubric

examenpanel beoordeelt de
eindopdracht met rubric eindopdracht
voor validatie

examinator bepaalt het eindoordeel:
voorwaardelijke opdracht en
examenopdracht

examenpanel valideert het voorlopige
oordeel en bepaalt eindoordeel

Voorbeeld Retail

Borgen van kwaliteit → validiteit, betrouwbaarheid en objectiviteit

Examenportfolio

Stap 1	Afspraken maken
Stap 2	Bewijzen verzamelen Voortgang en ontwikkeling bewaken
Stap 3	Eindbeoordeling en eindgesprek door begeleider

↓ overdracht

Eindopdracht

Stap 4	Voorlopig oordeel examenpanel en go/no-go eindopdracht
Stap 5	Uitvoeren eindopdracht: presentatie en verantwoording
Stap 6	Beoordeling eindopdracht en eindoordel door examenpanel

Bewijzen:

- dekking kd
- meerdere bewijzen
- meerdere contexten, bijv. school, bpv, werkervaring
- authentiek

Beoordeling:

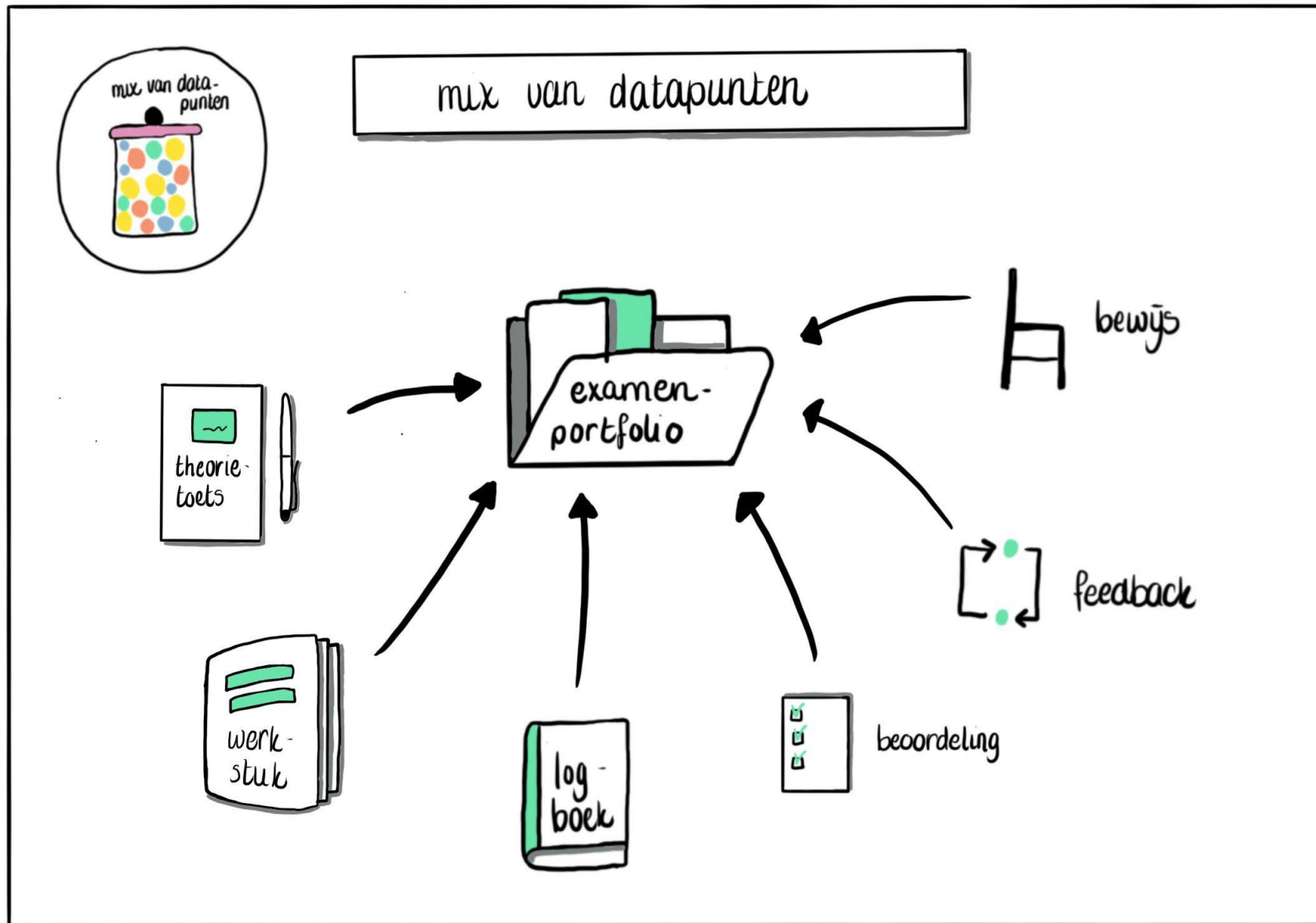
- gedrag
- beroepshouding
- ontwikkeling en eindniveau

Beoordelaars:

- meerdere beoordelaars
- meerdere beslissers
- onafhankelijk en deskundig

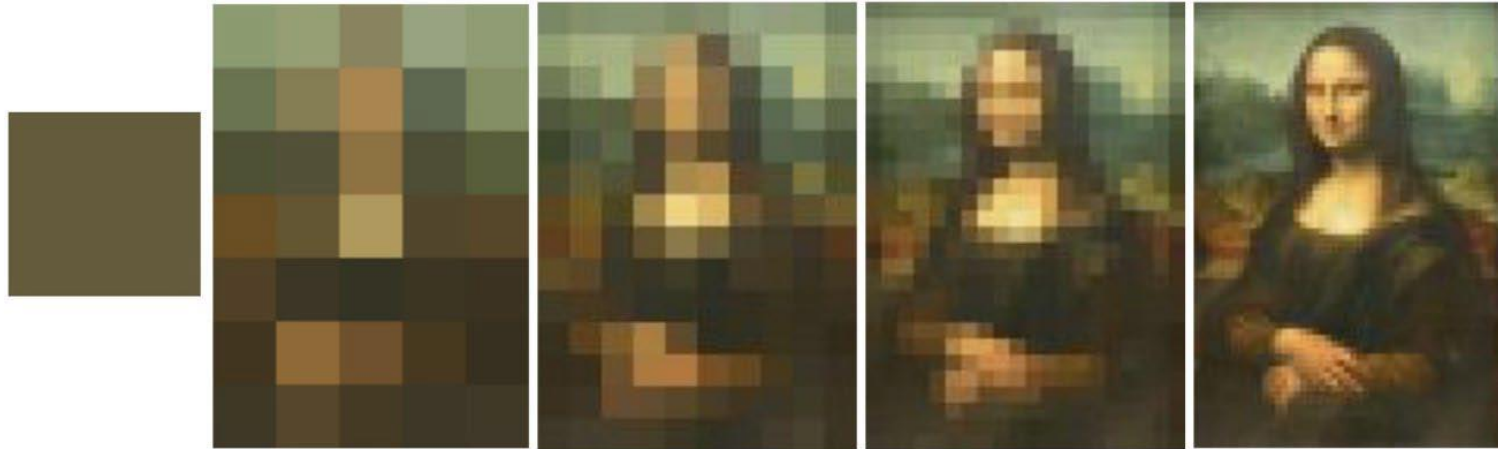
Bewijzen van een examenportfolio

Bewijzen en validiteit

Belangrijke beslissing = meer informatie nodig

bron: Cees van der Vleuten

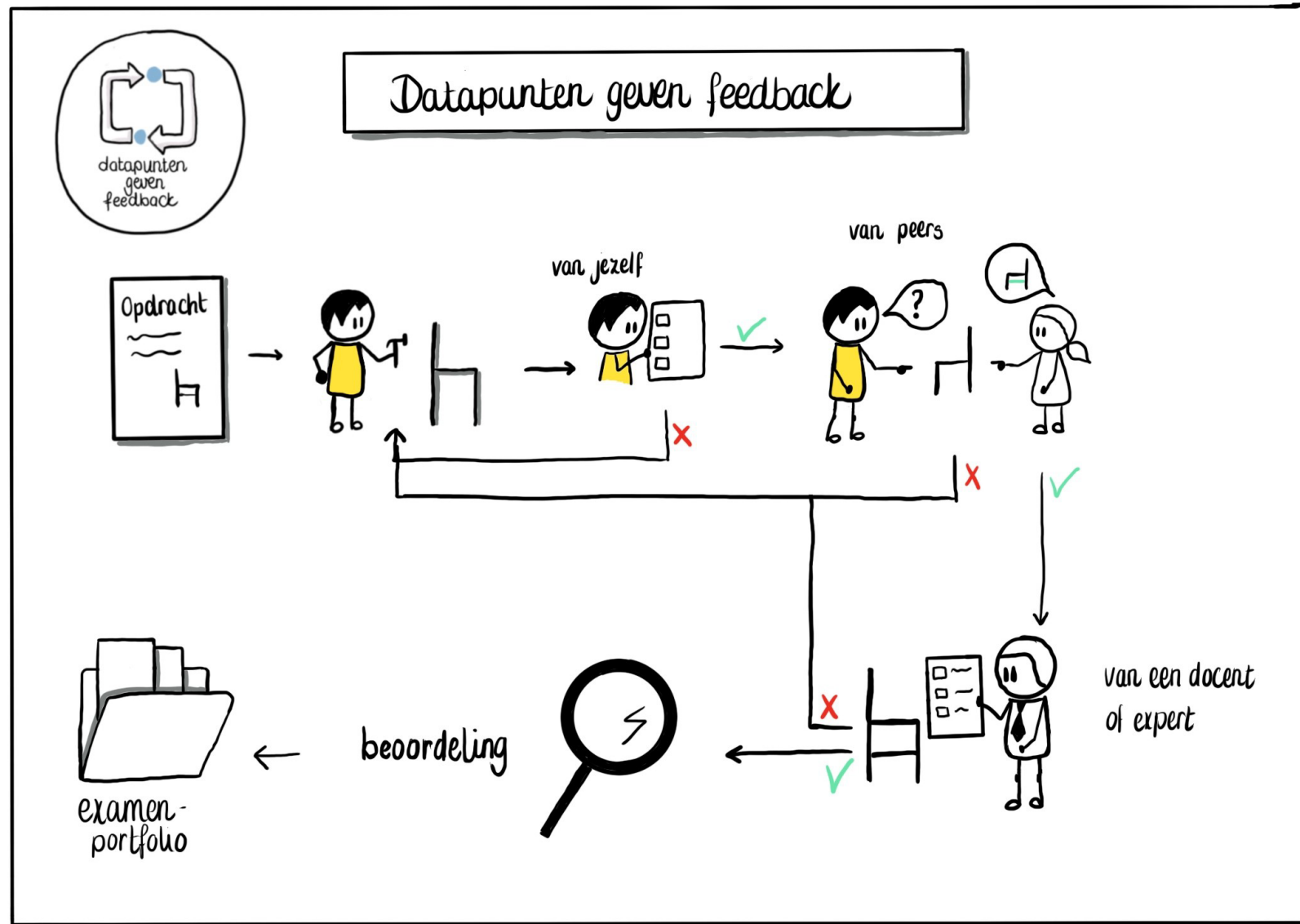

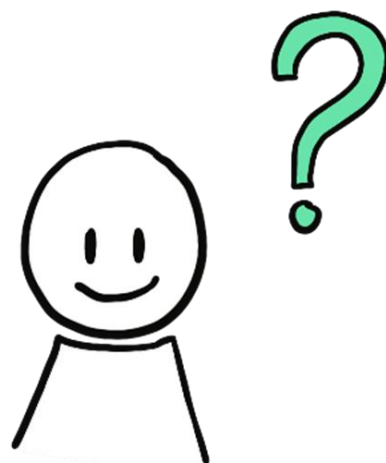
datapunt
(feedback & vervolgstappen)

eindbeoordeling
(diploma, certificaat, ...)

De rol van feedback

Tafeldiscussie

Vragen bij het ontwikkelen en vaststellen van een portfolio-examen

DOCUMENTEN

- Hoe leg je een portfolio-examen vast in een examenplan?
- Hoe vertaal en verantwoord je de inhoud van een kwalificatie dossier?
- Welke instructie is nodig voor een beoordelaar en beslisser?

EXAMENINSTRUMENT INHOUDELIJK

- Aan welke inhoudelijke eisen moet een bewijs van een portfolio-examen voldoen?
- Waar moet een portfolio-examen aan voldoen om vastgesteld te worden?
- Welke rol speelt feedback in een portfolio-examen?
- Wat is een goed geformuleerde leeruitkomst?

EXAMENINSTRUMENT EXAMENSTECHNISCH

- Aan welke toetstechnische eisen moet een bewijs van een portfolio-examen voldoen?
- Aan welke toetstechnische eisen moet een examenportfolio voldoen?
- Wanneer is een kerntaak of werkproces aangetoond?

BEOORDELING

- Welke kaders en beoordelingssystematiek leg je vast voor een portfolio-examen?
- Welke kaders en systematiek leg je vast voor het beslissen bij een portfolio-examen?
- Hoe kom je tot een beslissing zoals een diplomabesluit op basis van portfoliobewijzen?

Waar liggen de kansen en valkuilen van portfolio examinering voor onderwijsteams?

